

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА	
ПРИМЉЕНО: 06. 10. 2016	
	1224/16

Универзитет у Бањој Луци

Факултет политичких наука

Комисија за оцјену и одбрану мастер рада

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Предмет: Извјештај о оцјени мастер рада кандидата Немање Родића

Наставно-научно вијеће Факултета политичких наука у Бањалуци одлуком на 59. сједници одржаној 13.10.2014. године (Одлука број 08/3. 1434-9/14) именовало је Комисију за оцјену и одбрану мастер рада кандидата **Немање Родића**, под називом „**Консоцијацијска одрживост БиХ**“ у следећем саставу:

1. Проф. др Александар Савановић, ванредни професор, ужа научна област Политичка теорија, Факултет политичких наука Бања Лука, предсједник
2. Проф. др Ненад Кецмановић, редовни професор, ужа научна област Политичка теорија, Факултет политичких наука Бања Лука, члан-ментор
3. Проф. др Ђорђе Вуковић, ванредни професор, ужа научна област Политичка теорија, Факултет политичких наука Бања Лука, члан

Након увида у текст мастер рада Немање Родића и његове анализе Наставно-научном вијећу подносимо

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени урађеног мастер рада

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Немања Родић рођен је 1983. године у Бањој Луци. Основну школу завршио је у Кнежици. Средњу школу – смјер административно-правни техничар завршио је у Подгорици. Основне студије завршио је на Правном факултету, Универзитета у Бањој Луци. Тренутно похађа мастер политиколошке студије на Факултету политичких наука, Универзитета у Бањој Луци.

УВОДНИ ДИО ОЦЈЕНЕ МАСТЕР РАДА

Мастер рад је написан на 91 страници компјутерски сложеног текста укључујући и списак литературе. Подијељен је шест поглавља са уводом и закључаком. У Првом поглављу под Називом Подијељена друштва и консоцијацијска демократија кандидат даје увид у то шта су подијељена друштва, шта је консоцијацијска демократија и зашто се ова два феномена доводе у везу. У Другом поглављу под називом Друштвени расцјепи и генеза конфликта у БиХ кандидат објашњава подијељеност босанскохерцеговачког друштва, све оне линије друштвених расцјепа које постоје на овом простору стављајући етнорелигијски расцјеп у први план као најзначајнији и најконфликтнији. У Трећем поглављу под називом Дејтонски мировни споразум – синтеза арбитражног процеса и успостављање институционалног консоцијализма кандидат објашњава процес успостављања институционалне консоцијацијске демократије у Босни и Херцеговини као производ међународног притиска а не базичног консензуса домаћих актера што се коси са логиком према којој би требале да настају консоцијацијске демократије. У Четвртом поглављу под насловом Институционализовани консоцијализам у БиХ кандидат објашњава механизме консоцијализма успостављене у Босни и Херцеговини, од велике коалиције, преко паритета, вета па до аутономије сегмената. У Петом поглављу под називом Практичне опструкције консоцијализма у БиХ кандидат маркира оне политичке субјекте, посебно бошњачки национално-партијски блок, чије је политичко дјеловање усмјерено на рушење постојећег институционализованог оквира консоцијацијске демократије у Босни и Херцеговини. У посљедњем Шестом поглављу кандидат под називом Научна спорења око консоцијалне демократије у БиХ објашњава приказује науљну расправу домаћих и иностраних аутора на тему консоцијацијске демократије у БиХ показујући сву њену не само практичну већ и научну проблематичност.

СТРУКТУРА РАДА

1. УВОД.....	7
2. ПОДИЈЕЉЕНА ДРУШТВА И КОНСОЦИЈАЦИЈСКА ДЕМОКРАТИЈА.....	13
3. ДРУШТВЕНИ РАСЦИЈЕПИ И ГЕНЕЗА КОНФЛИКТА У БИХ	27
4. ДЕЈТОНСКИ МИРОВНИ СПОРАЗУМ – СИНТЕЗА АРБИТРАЖНОГ ПРОЦЕСА И УСПОСТАВЉАЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ КОНСОЦИЈАЛИЗМА.....	35
4.1. Женевски принципи	39
4.2. Њујоршки принципи	40
4.3. Анекс 1-А	40
4.4. Анекс 1-Б	41

4.5. Анекс 2 (Споразум о међуентитетској линији)	41
4.6. Анекс 3 (Споразум о изборима)	42
4.7. Анекс 4 (Устав БиХ)	42
4.8. Анекс 5 (Споразум о арбитражи)	43
4.9. Анекс 6 (Споразум о људским правима)	43
4.10. Анекс 7 (Споразум о избјелицама и расељеним лицима)	43
4.11. Анекс 8 (Споразум о комисијама за очување националних споменика)	44
4.12. Анекс 9 (Споразум о оснивању јавних корпорација БиХ)	44
4.13. Анекс 10 (Цивилна имплементација)	44
4.14. Анекс 11 (Споразум о међународним полицијским снагама)	45
4.15. Мишљења неких од аутора о Дејтонском мировном споразуму.....	45
5. ИНСТИТУЦИОНАЛИЗОВАНИ КОНСОЦИЈАЛИЗАМ У БИХ	47
5.1. Појам консочијализма	47
5.2. Консоцијацијски механизми у Босни и Херцеговини	48
5.2.1. Велика коалиција	49
5.2.2. Аутономија сегмената	53
5.2.3. Паритет	55
5.2.4. Вето	58
6. ПРАКТИЧНЕ ОПСТРУКЦИЈЕ КОНСОЦИЈАЛИЗМА У БИХ	63
7. НАУЧНА СПОРЕЊА ОКО КОНСОЦИЈАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ У БИХ	79
8. ЗАКЉУЧАК	89
9. ЛИТЕРАТУРА.....	92

ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Предмет истраживања овог рада била је могућност успостављања и очувања демократије у подјељеним друштвима, при чему је студија случаја била консоцијацијска одрживост Босне и Херцеговине. Наиме, институционализовани консоцијализам у Босни и Херцеговини успостављен је кроз Дејтонски мировни споразум у којем је садржан Анекс 4. У којем је дефинисан Устав Босне и Херцеговине. Дејтонски мировни споразум је синтеза арбитражног процеса за Босну и Херцеговину у којој је постојао оружани сукоб три нације – Бошњака, Срба и Хрвата. Споразум је донесен уз посредовање и покровитељство великих сила, прије свега Сједињених Америчких Држава. Стране у сукобу су се под притиском иностраних актера, а не као производ базичног унутрашњег консензуса, усагласиле око успостављања сложене федерације која има уграђене механизме консоцијацијске демократије. То су прије свега паритет, узајамни вето и аутономија сегмената. Владе се формирају на бази великих коалиција које творе партије представници подјељених сегмената друштва – Бошњака, Срба и Хрвата. Овако конципирана Босна и Херцеговина са снажном етнофедералном структуром није друштво већ политички систем три заједнице. Механизми уставне консоцијације у Босни и Херцеговини су зауставили рат и успоставили демократски облик владавине. Свако инсистирање на повратку већинског модела демократије је увод у дестабилизацију Босне и Херцеговине што отвара простор за неодрживост њеног демократског минимума а то је консоцијацијска демократија. Стога је за Босну и Херцеговину консоцијацијска демократија, као демократија *средњег обима*, унутар унапријед одређеног идеолошког оквира политичке глобализације, концептуално једино и могућа. За разлику од класичне (либералне и неолибералне) грађанске демократије која представља политичку организацију појединачних грађанских идентитета на једној те етничке демократије (која у начелу корелира колективној аутократији) и која као таква представља политичку организацију доминантног колективног идентитета на другој страни, консоцијативна демократија као *трећи пут* у организацији политичког простора између крајњих политички екстрема (појединца и државе), своје нормативно важење успоставља хетерономно и хетерокефално – спољашњом и насилном конструкцијом друштвености која политичком организацијом заједница њихову иманентну и радикалну подјељеност преводи и мистификује у политички коректан плурализам.

МЕТОД РАДА

Методолошки оквир рада подразумјевао је кориштење више метода. У првоме реду то је била метода дедукције у којој је кандидат полазећи од општих сазнања о консочијацијској демократији подјељеним друштвима објашњавао каузалну везу између та два феномена. Све то у коначноме свдећи на студију случаја Босне и Херцеговине. Затим је користећи методу анализе која се темељина пажљивом и детаљном рашчлањивању сложеног предмета истраживања на његове саставне дијелове, са циљем објашњавања цјелине преко њених дијелова и односа између тих дијелова, описао консочијацију у Босни и Херцеговини. У конкретном случају, методом анализе кандидат је обухватио примјера подјељених друштава чија конфликтна природа условљава консочијацијску демократију као модел њиховог политичког органозовања. Методом компарације кандидат упоређивао сродне појаве у различитим земљама са циљем утврђивања сличности и разлика међу њима. У раду је кандидат упоређивао независну и зависну варијаблу, то јесте међународну вољу и интересе међународне заједнице и у том контексту одрживост Босне и Херцеговине. Методом индукције и синтезе кандидат јена основу проведеног истраживања и интерпретације обрађених емпиријских података, дефинисао опште закључке о узрочно посљедичној вези између подјељених друштава и консочијацијске демократије. Користећи методу доказивања која сезаснива се на извођењу истинитости одређеног става на основу других ставова за које се зна да су истинити или бар вјероватно истинити кандидат је покушао да подигне рад на виши методолошки ниво јер је ријеч о методи која у себи инкорпорира посебне методе индукције, дедукције, анализе, синтезе итд. Ову је методу кандидат користио у сврху доказивања истинитости постављених хипотеза.

РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС

Кандидат је у своме раду наставио теоријску расправу о консочијацијској демократији у Босни и Херцеговини отвореној још од средине 2000-тих година када је Мирјана Касаповић објавила прву књигу на ту тему доказујући и опојмљујући Босну и Херцеговину као институционализовану консочијацију. Кандидат је користећи вечили број других аутора отворио питање могућности одржавања овог облика демократије успостављеног у Босни и Херцеговини. Тема је актуелна и у свијету јер питање успостављања и очувања демократија у подјељеним друштвима једно од главних теоријских питања савремене политикологије.

Рад има и друштвени допринос јер идентификује практичне проблеме функционисања босанскохерцеговачког институционализованог консоцијализма од слабих и неконсензуалних „великих коалиција“ до међународних пресуда против Босне и Херцеговине као што је „Сејдић-Финци“. Све то овај рад чини и научно и друштвено оправданим.

ЗАКЉУЧАК И ПРИЈЕДЛОГ

Комисија сматра да је кандидат Немања Родић извршио истраживање у складу са пријављеном темом и да његов рад садржи све елементе квалитетног рада на студијама II циклуса.

Комисија сматра да је тема логички досљедно и методолошки коректно обрађена, да су истраживања и налази доведени у везу са хипотетичким оквиром те да сазнања и анализе у раду могу да користе будућим истраживањима из ове области.

Мастер рад Консоцијацијска одрживост Босне и Херцеговине представља допринос науци и струци јер представља дио научне расправе о проблемима успостављеног модела владавине, државног уређења и државности Босне и Херцеговине као подјеленог и постконфликтног друштва.

Кандидат Немања Родић испуњава све законске услове за одбрану мастер рада и Комисија Наставно-научном вијећу Факултета политичких наука предлаже да Немањи Родићу одобри јавну одбрану мастер рада Консоцијацијска одрживост из области политиколошких студија.

Бања Лука, 04.10.2016. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Проф. др Александар Савановић, ванредни професор, предсједник
2. Проф. др Менад Кецмановић, редовни професор, члан- ментор
3. Проф. др Ђорђе Вуковић, ванредни професор, члан